

DNA Kerncompetenties

Werkveld: Samenstel & Advies

DNA Kerncompetentie Professionele oordeels- en besluitvorming	Definitie Een accountant handelt op basis van professionele oordeels- en besluitvorming. Een accountant is alert op het onderkennen van mogelijke afwijkingen en vooroordelen die logisch en objectief redeneren kunnen belemmeren. Een accountant vraagt zich daarbij ook af hoe een objectieve, redelijke en geïnformeerde derde dezelfde informatie waarschijnlijk uitlegt.	Leerdoelsuggesties <ul style="list-style-type: none">• Ik kan uitleggen waarom professioneel kritisch oordelen belangrijk is, voor mezelf en mijn omgeving.• Ik kan risico's en onzekerheden in financiële informatie herkennen, analyseren en vertalen naar passende verslaggevingskeuzes en advies.• Ik kan onderbouwde afwegingen maken rondom materialiteit, continuïteit en verslaggevingskeuzes bij het samenstellen van financiële rapportages.• Ik kan relevante signalen in klant- of cijferinformatie identificeren, duiden en omzetten in een concrete vervolgactie of advies.• Ik kan mijn redeneringen onderbouwen en overtuigend overbrengen aan collega's en cliënten, met inachtneming van professionele normen en oordeelsvorming.
Vaktechnische kennis en kunde	De vakbekwaamheid omvat zowel de voor het beroep vereiste kennis als de vaardigheden en het professionele gedrag. Het betreft het vermogen om de in de context van het werkveld vereiste deskundigheid in overeenstemming met de gedrags- en beroepsregels (VGBA) in de praktijk te kunnen toepassen. Het kader voor de vaktechnische deskundigheid omvat de in de EU-Audit Richtlijn genoemde vakgebieden als beschreven in het Besluit Accountantsopleiding. De opleiding tot accountant omvat als gevolg hiervan een breed scala aan vakken die essentieel zijn voor de toekomstige beroepsuitoefening en waarvoor in combinatie met de praktijkopleiding het niveau van een startbekwame accountant wordt bereikt.	<ul style="list-style-type: none">• Ik kan actuele verslaggevingsregels toepassen bij het samenstellen van jaarrekeningen en tussentijdse cijfers.• Ik kan fiscale en juridische regelgeving interpreteren en vertalen naar passend advies voor cliënten.• Ik kan herkennen wanneer specialistische kennis (zoals fiscalist, jurist, IT of ESG-specialist) nodig is en op tijd de juiste specialist betrekken.• Ik kan mijn kennis van bedrijfsprocessen gebruiken om cijfers beter te begrijpen en om te zetten in praktisch en relevant advies.• Ik kan inspelen op veranderingen in wet- en regelgeving (zoals ESG, digitalisering, data-analyse) en deze vertalen naar praktische oplossingen voor cliënten.
Ethisch handelen	Een accountant moet bovenal vertrouwen wekken, zowel voor de samenleving, de overheid, als voor opdrachtgevers, werkgevers en hun stakeholders. De maatschappelijke rol die een accountant in het algemene belang vervult, kent eigenschappen als integriteit, zorg-	<ul style="list-style-type: none">• Ik kan vertrouwelijke informatie van cliënten zorgvuldig en integer behandelen.• Ik kan belangen afwegen bij het geven van advies, ook wanneer deze uiteenlopen tussen ondernemer, werknemers en andere

	<p>vuldigheid, de ‘rug recht houden’ en objectiviteit in de professionele oordeelsvorming. Deze elementen leiden tot morele besluitvorming. Dit komt onder andere tot uiting in de beroepscode van accountants. Ook wanneer standaarden geen uitsluiting geven, moet een accountant, ondersteund door de VGBA, belangen van betrokkenen afwegen en overeenkomstig handelen.</p>	<p>betrokkenen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ik kan mijn grenzen aangeven en weigeren wanneer een cliënt iets vraagt dat niet in lijn is met wet- en regelgeving of de VGBA. • Ik kan objectief blijven bij persoonlijke relaties met de cliënt en duidelijk uitleggen hoe keuzes zijn onderbouwd. • Ik kan morele dilemma's signaleren, zoals bij belastingconstructies, ESG-rapportages of fraudegevoelige situaties, en daar transparant over zijn.
<p>Onderzoekende geest</p>	<p>Een onderzoekende geest is een grondhouding. Deze houding is erop gericht dat accountants ook altijd de omstandigheden in beeld hebben die van belang zijn om een professioneel oordeel te kunnen vormen. Dit vraagt om een actieve alerte houding, openstaan voor de noodzaak tot verder onderzoek of andere actie. Accountants letten actief op tussentijdse wijzigingen en nieuwe informatie die een ander licht kunnen werpen op omstandigheden die (mogelijk) een bedreiging zijn. Denk bij tussentijdse wijzigingen aan bestaande omstandigheden die veranderen, of nieuwe omstandigheden die zich voordoen. Nieuwe informatie die een ander licht werpt op de omstandigheden die (mogelijk) een bedreiging zijn, leidt tot de vraag of het nodig is om eerdere conclusies bij te stellen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ik kan kritisch doorvragen bij cliënten om achterliggende oorzaken van cijfers en ontwikkelingen te begrijpen. • Ik kan signalen en informatie van cliënten verifiëren met beschikbare gegevens. • Ik kan alert reageren op nieuwe informatie of veranderingen en beoordelen wat dit betekent voor de cijfers of het advies. • Ik kan kansen en risico's ontdekken door nieuwsgierig te blijven en verbanden te leggen tussen verschillende soorten informatie. • Ik kan inspelen op innovaties zoals data-analyse of ESG-rapportages en deze vertalen naar relevant advies voor cliënten.
<p>Maatschappelijke oriëntatie</p>	<p>Een accountant is als vertrouwenspersoon van het maatschappelijk verkeer sensitief voor maatschappelijke ontwikkelingen. Een accountant heeft aandacht voor belangrijke signalen uit zowel de eigen omgeving als die van de opdrachtgever. Een accountant analyseert en evalueert wat mogelijke consequenties zijn, zowel gericht op kansen als bedreigingen. Een accountant doet dit niet alleen voor de eigen organisatie of voor de klant, maar houdt ook rekening met andere belanghebbenden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ik kan maatschappelijke thema's signaleren, zoals ESG, duurzaamheid, digitalisering en arbeidsmarktontwikkelingen, en hun invloed op cliënten herkennen. • Ik kan ondernemers bewust maken van de gevolgen van maatschappelijke trends voor hun bedrijfsvoering en verslaggeving. • Ik kan maatschappelijke ontwikkelingen vertalen naar kansen en risico's voor de onderneming. • Ik kan in mijn adviezen het belang van de cliënt centraal stellen, met oog voor maatschappelijke verantwoordelijkheid en de belangen van andere stakeholders.

Lerend en reflectief vermogen

Een accountant verkrijgt en houdt de vakbekwaamheid op het niveau dat vereist is voor een adequate beroepsuitoefening. Een accountant heeft het lerend vermogen om zich snel nieuwe informatie en vaardigheden eigen te maken, te begrijpen en toe te passen. Dit omvat het aanpassen aan veranderingen en het continu reflecteren op en verbeteren van kennis, vaardigheden, houding en gedrag. Omdat de maatschappelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en werkomgeving (zowel marktsegment, klanten als werkgever) van accountants vaak wijzigen, onderzoekt een accountant ook na de (basis)opleiding elk jaar de leerbehoeften die passen bij het werkveld of de context, en vult dit in met passende leeractiviteiten.

- Ik kan regelmatig reflecteren op mijn eigen werk en leren van gemaakte fouten of gemiste signalen.
- Ik kan feedback vragen aan collega's en cliënten en deze gebruiken om de kwaliteit van mijn adviezen te verbeteren.
- Ik kan nieuwe wet- en regelgeving of trends, zoals ESG of digitalisering, snel eigen maken en toepassen in mijn adviezen.
- Ik kan bijdragen aan een leercultuur binnen het team door kennis en ervaringen actief te delen.
- Ik kan meebewegen met veranderingen in de praktijk en cliënten meenemen in deze veranderingen.

Leiderschap en verantwoordelijkheid

Een accountant neemt verantwoordelijkheid en legt zo nodig verantwoording af, is betrokken, toont oprechte interesse en geeft het goede voorbeeld. Een accountant heeft aandacht voor persoonlijk leiderschap. Naarmate een accountant zich ontwikkelt, werkt een accountant ook aan de persoonlijkheidsvorming als onderdeel van de vakbekwaamheid. Een accountant kan in de beroepsbeoefening leidinggeven aan individuen en een team, waaronder ook als coach of mentor, en heeft daarbij oog voor diversiteit en inclusie binnen het team en de omgeving. Een accountant draagt bij aan psychologische veiligheid. Een accountant is zich bewust van de impact van zichzelf en het team op de professionele omgeving.

- Ik kan eigenaarschap nemen over het samensteldossier en de kwaliteit van mijn adviezen.
- Ik kan binnen opdrachten verantwoordelijkheid nemen voor mijn keuzes en deze transparant verantwoorden richting cliënt en collega's.
- Ik kan het team motiveren en inspireren om kwaliteit en samenwerking te verbeteren.
- Ik kan bewust bijdragen aan een cultuur van psychologische veiligheid waarin collega's durven leren en fouten mogen maken.
- Ik kan voorbeeldgedrag laten zien in professionaliteit, zorgvuldigheid en omgaan met druk of spanningen.

Multidisciplinair samenwerken

Een accountant kan in verschillende rollen en omstandigheden constructief samenwerken binnen een team of met andere professionals, zowel binnen de keten van accountants als buiten de accountancysector.

- Ik kan effectief samenwerken met collega's binnen het kantoor en met andere disciplines, zoals fiscalisten, juristen of IT-specialisten.
- Ik kan de inbreng en kennis van verschillende experts benutten om tot beter advies voor de cliënt te komen.
- Ik kan actief ruimte geven voor tegenspraak en verschillende perspectieven in het team bespreken.
- Ik kan vertrouwen opbouwen met cliënten en stakeholders door open en constructieve samenwerking.
- Ik kan samenwerken over de grenzen van mijn eigen vakgebied heen, bijvoorbeeld bij ESG-rapportages of digitaliseringsprojecten.

Professioneel communicatief

Een accountant communiceert kritisch, helder en overtuigend vanuit vertrouwen en transparantie met de opdrachtgever, werkgever, collega's, stakeholders en andere professionals.

- Ik kan financiële en niet-financiële informatie en gemaakte keuzes duidelijk, begrijpelijk en overtuigend uitleggen aan ondernemers, collega's en mijn team.
- Ik kan actief luisteren en doorvragen om de werkelijke vraag of behoefte van de cliënt boven tafel te krijgen.
- Ik kan relaties opbouwen en onderhouden met cliënten en stakeholders vanuit vertrouwen en transparantie.
- Ik kan schriftelijk helder en professioneel communiceren in rapportages, jaarrekeningen, adviezen en interne stukken.
- Ik kan gesprekstechnieken inzetten om lastige onderwerpen, zoals continuïteit, risico's, ESG of interne samenwerking, bespreekbaar te maken.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

